

Itä-Suomi
Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

Kuuleminen
Dnro ISAVI/2816/2019

1 (3)

8.4.2019

LAPINLAHDEN KUNNAN HALLITUS			
Saap.	11 / 4 / 19	Dnro	63/63.630/2019
Khall	70	§	
Kvoit	70	§	
Lik	70	§	

Lapinlahden kunta
Asematie 4
73100 LAPINLAHTI

Viite
Tarkastuskertomus nro 2018/17533, 24.4.2018

Kuuleminen ennen velvoitteen ja uhkasakon asettamista

Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue varaa työnantajalle Lapinlahden kunta ja työpaikan työsuojeluvaltuutetulle tilaisuuden selvityksen antamiseen alla yksilöidystä velvoitteesta ennen velvoittavan päätöksen tekemistä ja uhkasakon asettamista.

Kuulemisen määräaika Vastaus tähän kuulemiskirjeeseen on toimitettava Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle viimeistään 3.5.2019. Vastaus on toimitettava osoitteella PL 1741, 70101 Kuopio tai sähköpostilla osoitteeseen työsuojelu.ita@avi.fi. Selvityksen puuttuminen ei estä velvoittavan päätöksen tekemistä.

Kuulemisen aihe Työsuojeluviranomainen harkitsee päätöksen tekemistä, jolla työnantaja Lapinlahden kunta veloitetaan seuraaviin toimenpiteisiin.

Velvoite:

Työnantajan on seurattava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn terveellisyyteen ja turvallisuuteen psykososiaalisen kuormituksen vähentämisessä.

Työnantajan on seurannassa otettava huomioon miten jo tehty henkilöstömäärän lisääminen ja muut tehdyt toimenpiteet ovat vaikuttaneet kuormituksen vähenemiseen. Seurannassa tulee kiinnittää huomiota työpäivien pituuteen, ylitöiden syntymiseen ja niiden määrään, työaikojen ennakoitavuuteen sekä työntekijöiden riittävään palautumiseen työpäivän aikana ja sairauspoissaolojen suuruuteen.

Kuormittumisen seurannassa on syytä käyttää apuna työterveyshuollon asiantuntemusta esimerkiksi psykososiaalisiin kuormitustekijöihin suunnatun työpaikkaselvityksen avulla.

Velvoitteen noudattamisen valvomiseksi työnantajan on toimitettava tieto seurannan tuloksista työsuojeluviranomaiselle määräaikaan mennessä.

Määräaika velvoitteen toteuttamiselle: 31.07.2019

Postiosoite PL 1741, 70101 Kuopio Puhelin 0295 016 800

Käyntiosoite Hallituskatu 12-14, 70100 Kuopio

tyosuojelu.ita@avi.fi
www.tyosuojelu.fi

Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena.

Uhkasakko mikäli velvoitetta ei noudateta määräajassa: 15 000 euroa

Perustelut

Ylitarkastaja Airi Hietämäki on 9.4.2018 toimittamallaan työsuojelutarkastuksella (tarkastuskertomus nro 2018/17533, 24.4.2018) todennut, että Lapinlahden kunnan kotihoidossa on ollut työntekijämäärän vajausta etenkin kesällä ja syksyllä 2017. Työntekijät kokevat edelleen, että mm. asiakkaiden välisiä ajoaikoja ei oteta riittävästi huomioon, asiakkaiden käyntiaikoja voi olla päällekkäin, yksittäisen työntekijän työmäärä on ajoittain suuri, työhön sisältyviä lakisääteisiä taukoja ei ehditä pitää tai taukojen välit venyvät pitkiksi, työntekijälle tulee ylityötä ja asiakastietojen kirjaamiseen on ajoittain liian vähän aikaa. Työn jakamista tekeville optimoijille kertyy myös ylityötä. Hietämäki on tällä tarkastuksella antanut työnantajalle kehotuksen, jolla hän on vaatinut työnantajaa seuraamaan aloitettujen toimenpiteiden vaikutusta terveysvaaran vähentämiseksi ja poistamiseksi. Kehotuksen määräaika on päättynyt 30.11.2018.

Työnantaja on antanut selvityksensä asiassa 15.11.2018 ja työsuojeluvaltuutettu on kommentoinut työnantajan vastausta 30.11.2018. Työnantaja on vastauksessaan tuonut esille muun muassa seuraavaa: työntekijämitoitusta työvuoroihin on lisätty, Varpaisjärven kotihoitoon on palkattu kolme uutta lähihoitajaa puuttuviin sijaisuuspohjiin, syyskuun alusta kotihoidossa on ollut kaksi esimiestä, esimiehet ovat käyneet varhaisentuen keskusteluja työntekijöiden kanssa, henkilöstöpalavereja on pidetty tiheämmin, välittömän hoitotyön prosentti on pysynyt 64-66 %:n välillä, lomilla ja sairauslomilla käytetään varasairaanhoidajia ja Lapinlahden alue on jaettu kahteen osaan.

Työsuojeluvaltuutettu on tuonut vastauksessaan esille, että työntekijämitoituksen nostamiseen on edelleen tarvetta, koska käyntimäärät asiakkaiden luona ovat kasvaneet ja asiakkaiden kuntoisuus on huonontunut. Sijaisten saaminen on ollut hankalaa ja työntekijöitä on jouduttu kutsumaan vapailta töihin, mikä vaikeuttaa palautumista. Miehityksessä on ollut vajausta. Esimerkiksi elokuussa 2018 on ollut vajausta 47 vuorossa ja sen lisäksi on tehty tuplavuoroja 14. Sairaanhoidajien kohdalla marraskuussa 2018 vajausta on ollut 11 päivänä. Kotihoitoon on palkattu sijaisia, joilla ei ole terveydenhoitoalan koulutusta, mikä lisää lähihoitajien kuormitusta. Työsuojeluvaltuutetun työntekijöiltä saaman tiedon mukaan ajoaikoja ei ole taajama-alueella merkitty vuoron työohjelmaan, käyntiaikoja on ajoittain päällekkäin tai ruokatauon päällä. Työpäivät venyvät välillä suunniteltua pitemmiksi. Ruokataukojen pitäminen on muuttunut niin, että taukoa ei lueta työajaksi, mikä on vaikuttanut siihen, että työpäivän pituus on lyhentynyt puolella tunnilla. Tehyn laskelmien mukaan se on 21 tuntia viikossa pois työajasta, mitä ei ole huomioitu muutosten yhteydessä. Kirjallisten töiden tekoon ei katsota vielä kukaan olevan riittävästi aikaa työpäivän aikana. Esimiesten työaikaa kuluu paljon sijaisjärjestelyihin. Vanhuspalveluiden osalta sairauspoissaolot ovat lisääntyneet huolestuttavan paljon. Työntekijöiden psykososiaalista kuormitusta ei ole kartoitettu.

Työnantajan selvityksestä ei käy ilmi, miten tehdyt toimenpiteet, kuten työntekijämäärän lisääminen, ovat vaikuttaneet kuormitukseen. Työsuojeluvaltuutetun vastauksen mukaan toimenpiteet eivät ole vielä riittäviä. Työsuojeluviranomainen katsoo, että työnantajan tekemien toimenpiteiden luetteleminen ei kerro sitä, mikä vaikutus niillä on ollut kuormituksen vähenemiseen. Työntekijämäärän mitoituksen riittävyttä ja muiden tehtyjen työjärjestelyjen vaikutusta kuormituksen vähenemiseen on syytä selvittää yhdessä työterveyshuollon kanssa esimerkiksi suunnatulla työpaikkaselvityksellä ja työntekijöiden kokemusten kartoittamisella.

Työnantajan vastauksesta ei käy selvästi ilmi, millä toimenpiteillä esimiesten valmiuksista kuormituksen tunnistamiseen ja asiaan puuttumiseen on huolehdittu. Tämän johdosta ei ole kuitenkaan tarpeen tehdä velvoittavaa päätöstä.

Lainkohdat

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 ja 13 §
Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 15 ja 17 §
Hallintolaki (434/2003) 31 ja 34 §
Ulkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8 ja 22 §

Lisätietoja

Lakimies Pirjo Javanainen, puh. +358 295 016 966

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu työsuojelun tietojärjestelmässä.

Johtaja

Markku Rautio

Lakimies

Pirjo Javanainen

Jakelu

Lapinlahden kunta
Työsuojeluvaltuutettu Marjo Leponiemi, Lapinlahden kunta

Tiedoksi

Vanhustyönjohtaja Minna Hiltunen
Työsuojelupäällikkö Rainer Leskinen, Lapinlahden kunta

Tämä asiakirja ISAVI/2816/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/2816/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Javanainen Pirjo 08.04.2019 14:24

Ratkaisija Rautio Markku 08.04.2019 14:32